

Handläggare
Linda Sandgren
Utvecklingsamordnare

Remiss i ärende "Motion från Mattias Horrdin (C), Sigge Meurling (C) och Ida Haggren (C) Kött mot kött - för en minskad klimatpåverkan"

Förslag till beslut

Servicenämnden beslutar

att såsom sitt svar på remiss i ärende Motion från Mattias Horrdin (C) med flera, Kött mot kött - för en minskad klimatpåverkan, översända serviceförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-05-02 till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Centerpartiet har i en motion redogjort hur Lunds kommun kan minska sin klimatpåverkan inom de måltider som tillagas och serveras. Detta genom att minska de kategorier kött med högre klimatpåverkan till fördel för alternativ med lägre klimatpåverkan.

I motionen föreslås att berörda nämnder får i uppdrag att minska inköpen av nötköttsprodukter, särskilt importerade och balansera detta med fläsk, lamm, vilt och fågel.

Serviceförvaltningen har nu tagit fram förslag på yttrande över motionen.

Underlag för beslutet

- Serviceförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-05-02 Remiss i ärende "Motion från Mattias Horrdin (C), Sigge Meurling (C) och Ida Haggren (C) Kött mot kött - för en minskad klimatpåverkan"
- Motion från Mattias Horrdin (C), Sigge Meurling (C) och Ida Haggren (C) Kött mot kött - för en minskad klimatpåverkan, 2023-03-06

Ärendet

Bakgrund

Den 16 mars 2023 inkom Centerpartiet med en motion där de yrkar att berörda nämnder får i uppdrag att minska inköpen av nötköttsprodukter, särskilt importerade eller processade, och balansera detta med fläsk, lamm, vilt och fågel. Servicenämnden har nu fått motionen för yttrande till kommunstyrelsen.

Föredragning

Serviceförvaltningen instämmer i att det är av vikt att genom medvetna inköp bidra till att minska kommunens klimatpåverkan genom de måltider vi tillagar och serverar. Måltidsservice arbetar aktivt och målmedvetet i planeringen av de 22 000 måltider som dagligen bereds till Måltidsservices måltidsgäster. Måltidsservice arbete bedrivs i enlighet med Livsmedelsverkets riktlinjer och utifrån kommunens policy för hållbar utveckling, genom programmen för ekologisk respektive social hållbarhet och slutligen via de ambitioner och konkreta åtgärder som formuleras via Lunds kommuns Mat- och måltidsplan. Utifrån dessa styrande dokument har tydliga mål mot 2030 formulerats – och självklart med gästen i fokus. För att göra arbetet mot 2030 så målinriktat som möjligt har även delmål och fokusområden mot 2025 tagits fram.

Det finns många delar att ta hänsyn till för att uppnå näringsriktiga, goda och hållbara måltider utifrån ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. De val av råvaror som används i Måltidsservice utbud utgår från aspekter såsom att de har producerats under goda arbetsförhållande, med hänsyn tagen till en god djurvälstånd, vilket är krav som uppfylls i nuvarande avtal för livsmedel i Lunds kommun. De råvaruval som görs strävar efter att aktivt bidra till minsta möjliga negativa klimat- och miljöpåverkan. Den grundläggande målsättningen för Måltidsservice verksamhet är att vi ska vara det självklara valet för måltidsgästerna. Gästens inflytande är av stor vikt. Synpunkter på matens innehåll och utformning såväl som måltidsmiljön inhämtas löpande genom olika typer av elevinflytande och brukarråd. Måltidsservice ska finnas och möta alla, gäster som är i behov av individuellt anpassad kost, specialkost utifrån allergi, samt gäster med kostbehov utifrån etiska ställningstaganden. Detta kräver rimliga anpassningar utifrån befintliga resurser.

Arbetet med att uppnå minskad klimatpåverkan från måltiden sker på många sätt. En del av Måltidsservice inköpsvolym av nötkött finns i tillgång till ekologiskt nötkött som betar och håller landskapen öppna

på marker inom Lunds kommuns geografi och i angränsande kommuner. Genom Måltidsservice inköp av råvara från naturbetande djur bidrar Lunds kommun bland annat till ökad biologisk mångfald. Vi når en nära råvara från lokal aktör genom branschdialog och planering av inköp samt samleverans med kommunens livsmedelsgrossist för minskade transporter. Denna råvara har en högre prisbild, och Måltidsservice jobbar aktivt för en ekonomi i balans. Detta görs bland annat genom att kombinera de för gästen uppskattade rätterna där det är möjligt att öka vegetabilerna i produkten och minska på nötköttet, utöver det dagliga vegetariska alternativet som erbjuds. Genom detta arbete, att kombinera vegetabilier och kött i våra rätter, arbetar vi utifrån ambitionen om låg klimatpåverkan samtidigt som utbudet tillgodoser fler gästers behov och önskemål. För att nå framgång i detta arbete, där kötträtter kombineras med vegetabilier, läggs även stor vikt på att skapa acceptans hos gästen – så maten hamnar i magen. Detta bidrar i sin tur till att våra elever orkar med skoldagen och att begränsa matsvinnet. Kommunikation till matgästen om det hållbarhetsarbete som bedrivs avseende utbud och innehåll är av vikt, men likaså i att skapa en balans i kommunikationen. På så sätt kan vi skapa en positiv måltidsupplevelse samt förutsättningar för matgästen att göra hälsosamma och miljösamma val och inte bidra till en osund klimatångest.

I motionen yrkas att berörda nämnder får i uppdrag att minska inköpen av nötköttsprodukter, särskilt importerade eller processade, och balansera detta med fläsk, lamm, vilt och fågel. I kommunens livsmedelsupphandlingar har det ställts krav enligt svensk djurskyddslagstiftning. Detta medför att avrop från nuvarande avtal gällande kött som är oberett (till exempel färs och grytbitar) enbart får ha med svenskt ursprung. Genom detta kan Måltidsservice, utöver kommunens policy för hållbar utveckling, efterleva den svenska livsmedelsstrategin. De största avropsvolymerna av processade nötköttsprodukter inom Måltidsservice utgörs av kravmärkt köttbulle, ekologisk korb och kravmärkt hamburgare. Dessa produktgrupper motsvarade cirka 4 procent av det totala inköpsvärdet under 2022. På grund av den volym som köps in av dessa produkter har ett konkurrenskraftigt pris kunnat erhållas. Nya livsmedelsupphandlingar ska genomföras för avtalsstart under perioden november 2024 till mars 2025. Syftet med dessa upphandlingar är bland annat att säkerställa ett utbud av råvaror som fortsatt gör det möjligt att efterleva våra styrande dokument.

Måltidsservice strävar efter att i den mån det är rimligt, utifrån befintliga resurser och med hänsyn till de 22 000 måltider som ska tillagas, minska användandet av processade färsrätter och i stället laga

mat från grunden. Den ekonomiska försvarbarheten måste alltid vägas in i den produktion som görs. Att laga färsrätter från grunden, och därmed minska nyttjandet av processade livsmedel, kräver resurser i form av tids- och utrustningsmässig kapacitet.

Inom Måltidsservice eftersträvas, i mån av tillgång, prioriteringen svenskt ekologiskt, svenskt respektive importerat ekologiskt vid inköp av livsmedel i enlighet med Mat- och måltidsplanen. När det gäller fläsk, lamm, vilt och fågel finns det en viss begränsad mängd avseende svensk ekologisk råvara. Tillgången på svensk råvara är något bättre, men vid detta råvaruval tas inte hänsyn till minsta möjliga miljöpåverkan.

Sammantaget är det flera aspekter som Måltidsservice har att förhålla sig till, och aktivt arbetar utifrån, för att säkerställa att råvaruvalen som görs sker i enlighet med nationella riktlinjer och målsättningar såväl som de målsättningar som är politiskt beslutade i Lunds kommun. Hänsyn tas utifrån dessa aspekter vilket sammantaget bidrar till det aktiva hållbarhetsarbete som utförs – till gagn för våra matgäster och vår miljö.

Beredning

Förslaget har beretts av berörda tjänstepersoner inom Måltidsservice tillsammans med serviceförvaltningens stab.

Barnets bästa

Barn påverkas av de föreslagna åtgärderna. Grundprinciperna i barnkonventionen bör särskilt beaktas. När flera intressen ställs mot varandra ska barnets bästa alltid övervägas. Andra faktorer som tagits upp som resurser, ekonomi, råvarutillgång och beslutade riktlinjer ska vägas mot barnets bästa.

Alla barn har lika värde och att inget barn får diskrimineras. Det finns flera barn som av etiska eller religiösa skäl inte äter fläskkött, dessa barn kan komma att, i en större utsträckning än idag, hänvisas till vegetariska alternativ. Något som kan uppfattas negativt av de barn som idag kan välja mellan två rätter.

Barn ska ges möjlighet att uttrycka sin åsikt i frågor som rör barnet. Inga barn har hörts i ärendet, ett införande av de åtgärder som yrkas av motionärerna kräver en mer extensiv barnkonsekvensanalys där barn ges möjlighet till inflytande och en plan för införande.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget skulle medföra ekonomiska konsekvenser. I vissa fall skulle en omprioritering av köttslag enligt motionens yrkande bli billigare och

i vissa fall dyrare i råvarukostnad. Det råder dock en viss begränsning i utbud av svensk ekologisk råvara gällande köttslagen fläsk, lamm, vilt och fågel, vilket är prioriterat i Lunds kommuns Mat- och måltidsplan.

Att minska inköpen av processade produkter medför, i de flesta fall, inte en ekonomisk vinst. Volymfördelarna för de processade produkterna har betydelse vid konkurrensutsättning, och därmed pris, jämförelsevis att köpa in oberedd köttprodukt som tillagas. Därtill krävs ekonomiska resurser utifrån tidsåtgången för att tillreda produkten samt driftskostnader vid tillagningen.

Inga ekonomiska konsekvenser kommer av att minska andelen importerat oberett kött, då detta enligt nuvarande livsmedelsavtal inte kan avropas.

Pål Svensson
Servicedirektör

Birgitta Mårtensson Asterland
Affärsområdeschef Måltidsservice

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:
Kommunstyrelsen

För kännedom:
Förvaltningsledningen